

Splošne vesti

SEJA GLAVNEGA ODBORA JUU

Na osnovi čl. 18 pravil JUU čl. 5 poslovnika in sklepa izvršnega odbora od 30. maja 1935 je sklicana seja glavnega odbora JUU za 16. in 17. junija t. l. v Beogradu.

Dnevni red:

1. Poročilo in predlogi predsednika JUU.
2. Poročilo in predlogi tajnika JUU.
3. Poročilo predsednikov banov. sekcij.
4. Pravila in poslovnik.
5. Pravila Učiteljske samopomoči.
6. Pravila Socialnega fonda Viteškega kraja Aleksandra I. Zednitelja.
7. Vprašanje personala.
8. Šolski muzej JUU.
9. Učni načrt (Razpis).
10. Glavna skupščina (kraj, datum in dnevni red.)
11. Letno poročilo.
12. Proračun in gospodarske zadeve.
13. Vprašanja in predlogi.

— Posvetitev temeljnega kamna učiteljskega doma v Novem Sadu. V nedeljo 2. junija je bil posvečen temeljni kamen novega učiteljskega doma. Učiteljstvo dunavske banovine je v kratkem času uspelo zbrati zadostna denarna sredstva, da je letos začelo zidati naravnost impozanten dom, trinadstropno palačo. Ko bo ta dom pod streho, popolnoma dovršen, bo učiteljstvo dunavske banovine lahko s ponosom pokazalo na to zgradbo kot najlepši plod učiteljske stanovske zavesti in plod intenzivnega dela in prizadevanja. Da bo zgradba res tako veličastna gre zahvala predvsem mestni občini v Novem Sadu, ki je odstopila sekciji stavbnih prostorov v najlepšem delu mesta in banovini, ki je prisločila na pomoč z izdatno denarno podporo. — Posvetitvi temeljnega kamna je prisostvoval zastopnik prosvetnega ministra, ves sekcijki odbor in predsedniki vseh sreskih učiteljskih društev dunavske banovine.

— Opozarjamo, da so izšle knjige Mladinske matice. Podrobneje o tem izveš v rubriki Mladinska matica.

— Učiteljstvu, ki se mudi v Mariboru tekom počitnic nudi Uč. dom prenočišče in vso oskrbo. Dobro je, da si mesto rezervirate zlasti, ako nameravate ostati dalj časa. Za pojasnila se obrnite na naslov: Penzionat Učit. dom v Mariboru — Kosarjeva 41.

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: R. I. v G. 1. Dobil sem 3. povišico dne 1. IX. 1932., zato bi moral napredovati s 1. IX. 1935. v V. skupino, toda imam samo 33 službenih let in sem star 51 leto. Ker pa zakon zahteva 55 let starosti, zato bi mogel napredovati šele čez 7 let (3 služ. leta dopolnim 1. IX. 1935. in še moram izpolniti 4 leta, da bom star 55 let). V tem času drugi učitelji napredujejo 2-krat. Prosim, naznanite mi, kako bi si mogel tukaj pomagati, da bi dosegel povišanje v plači že letos 1. IX. Ali bi se dalo s prošnjo doseči napredovanje v V. skupino?

2. Ali notificirajo inozemske učiteljske diplome pri ministrstvu prosvete tudi brez dopolnilnega izpita iz nacionalnih predmetov državljaniom kraljevine Jugoslavije.

Ad 1. Po § 258. ur. zakona mora izpolniti učitelj narodne šole vse 3 pogoje za napredovanje v V. skupino, doživeti toraj tudi 55 let starosti, drugače ne more napredovati v to skupino. (Roč. kat. str. 78.)

Ad 2. Diplome se notificirajo le na podlagi dopolnilnega izpita iz nacionalnih predmetov.

—Š Vprašanje: K. R. v Sv. M. Živim z ženo na eni in isti šoli v skupnem gospodinjstvu; ali pripada obema kurjavi in koliko?

Po § 30. fin. zak. 1933/34. pripada obema 1 stanovanje in 1 kurjava — člej Roč. kat. str. 74.

—Š Vprašanja in odgovori! Ako pregledam odgovore na stavljena vprašanja, ugotovim, da bi se 90% vprašanj rešilo lahko doma, če bi si sleherni učitelj nabavil Roč. katalog, ki ga cenijo in upoštevajo tudi krogi izven vrst učiteljstva.

—Š Kolkovanje spričeval. Na razna vprašanja sporočamo, da se kolkuje spričevalo o dovršeni osnovni šoli s kolekom za 20 Din, prav tako tudi spričevalo o dovršeni višji narodni šoli. Glej odlok banske uprave IV No. 9183/7—33.

Naša gospodarska organizacija

—Učiteljski dom v Mariboru je prejel v teku zadnjega tedna te-le darove: mariborsko učiteljstvo zbrano pri slovesu od svojega priljubljenega nadzornika tov. Tomažiča pri Sv. Trojici v Slov. goricah 100 Din. (Prav toliko je zbralo za CMD). Tov. Julij Kontler mesto šopka na grob tov. Salav-Zver 50 Din. Tov. Karel Štraus in Metod Kumelj pri posetu doma po 50 Din. Tovarišica H. S. je vplačala delež in pristopnino ter darovala še 40 Din. Vsem najlepša hvala — drugim pa v posnemanju!

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

— Samo še en teden imate časa, da naročite po subskripcijski ceni (23 Din s poštno vred) vsakemu vzgojitelju prepotrebno knjigo »Govorne motnje« naravnost pri avtorju: Vilko Mazi, strokovni učitelj, Ljubljana, Poljska cesta 15.

— Maturantije ženskega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1925. vabim, da se ob desetletnici mature udeležite sestanka dne 3. julija po prihodu jutranjih vlakov, to je okrog 9. ure v hotelu Miklič v Ljubljani. Popoldne eventualen izlet po dogovoru. Pridite vse, da se po 10 letih zopet enkrat vidimo! Do svidenja! — Mila Andolškova, šol. upr. Karlova Vel. Lašče.

— Če praznujete obletnico mature v Mariboru, je vam s prenočišči in prehrano na razpolago Učiteljski dom, ako pravočasno javite.

— Križevci pri Ljutomeru. Dne 28. 29. in 30. maja je tukajšnji Pomladek Jadranske Straže in Slomškovi dvorani proslavil svoj Jadranski dan. — Mladinski zbor je zapev uvodno »Jadransko himno«, nakar je učenec v govoru pojasnil pomen PJS. K ostalim pevskim točkam je k izredno lepemu izvajanju slednjih samo čestitali. — Sledila je dobro izvedena simbolična telovadna točka z zbornorecitacijo Župančičeve pesmi »Ob Kvarneru«. — K sklepu prireditve je vprizorila šolska deca Ribičičevo otroško igro »Kraljica palčkove«. Scenerija je bila okusna, splošno zadovoljstvo publike pa je pričalo tudi o dobri režiji predstave. — Proslava se je vršila trikrat: dne 28. maja za deco domače šole, dne 29. maja za deco nar. šol v Veržetu in Vučji vasi, glavna proslava dne 30. maja pa je bila namenjena predvsem staršem in svojem šolske dece. Vsakokrat je prireditve bila dobro obiskana in je v visoki meri dosegla svoj moralni namen.

— Kmet, nad. šolstvo: 25. aprila t. l. se je sestel ožji odbor kmetsko nadalje. šolstva k seji. Predsednik tov. Gosak je poročal o tekočih zadevah, tajnik in blagajnik sta podala svoji poročili. Razgovor se je vršil o kmet. tečaju v Zagrebu ter o tečajih, ki bodo v dravski banovini. Svetnik g. Krošel je razpravljao o smernicah in organizaciji kmet. nad. šolstva. Glede učnega načrta na teh šolah so bili storjeni razni sklepi, organizacijo za načrta pa sta prevzela tovariša Inkret in Ostane. Sklenjeno je bilo tudi, da pošljemo poročila o razvoju kmet. nad. šolstva v dravski banovini »Narodni prosvetici«.

Mladinska matica

—mm KNJIGE M. M. SO DOTISKANE in so se začele razpošiljati 11. tm. Razpošiljajo se kot druga leta po železnici, po avtobusih in po pošti. Manjše šole naj jih dvignejo na istih šolah kot prejšnja leta.

Ljubljanske šole naj pošljejo kot vsako leto po knjige v upravo M. M.

Eventualne pritožbe in reklamacije naj se izvršijo čimprej.

KDOR NI PORAVNAL NAROČNINE za »Naš rod« in knjige, naj stori to čimprej, da ne ostane brez knjig. Odpošljite denar še danes!

—mm Redne publikacije M. M., ki so pravkar izšle:

1. Kresnice VIII., ki sta jih uredila Josip Ribičič in Albert Širok. Naslovno dvobarvno risbo je izdelal Ljubivoj Ravnikar.
2. Bambič-Ribičič: »Kralj Honolulu«, 4-barvna slikanica za najmlajše.
3. Bevk: »Pastirica«, povest z 18 celostranskimi ilustracijami Nikolaja Pirnata.
4. Dr. Rudolf Andrejka: Po lepi Sloveniji — z dvobarvno naslovno sliko od Janeza Trpina.

Vse štiri knjige so tiskane na boljšem papirju kot lani in so izredno bogato ilustrirane.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Upravni odbor UPZ je sprejel na svoji seji dne 8. junija t. l., da se vrši zborovna skupščina dne 3. julija t. l. ob 10. uri v Glasbeni Matici v Ljubljani. Dnevni red po pravilniku. Pevskega tečaja ob tej priliki ne bo, zato odpadejo potnine.

Šolski radio

—r. V torek 18. junija bo pripovedoval g. Mirko Kugler »Belokrajanske pravljice«. Razpored: 1. Narodna pravljica — zlato. 2. Pravljice: a) Gospodarjeva sreča. b) Kdo je grešnik. c) O zvezanih coprnici. d) O čarovniku mačku. e) Najdena mačka. e) Duhovi zvone. 3. Ako te mika poznati kraje, kjer se je vse to vršilo, potuj v čudovito Belo Krajino.

V petek 21. junija bo povedal g. Vojko Jagodic: »Kako boste najlepše preživeli počitnice.« Šolsko leto se bliža h koncu. Deset mesecev zaporednega učenja je za mlade glave kar dovolj. Treba bo temeljitega oddiha, da se jeseni zastavi korak dalje. Toda, kakšen naj bo ta oddih? Kakšno naj bo razvedrililo, da bo dobro in prav mladini in staršem? Ne mislim samo na one, ki imajo vsega dovolj; najbolj so mi v mislih tisti, ki bodo, ko se zapro za njimi šolska vrata, obstali pred vprašanjem: kaj naj počnem do jeseni? In

res se je z vprašanjem: »Kaj naj počne otrok v počitnicah?« belilo glave že mnogo staršev, učiteljev in sploh vseh, ki imajo opravka s šolo in otrokom. Še pred nedavnim sem čital v nekem časopisu, da so v Angliji stali to vprašanje za glavno temo velikemu zborovanju. Ker pa je pri nas za letos to nemogoče, bom skušal podati otrokom nekaj praktičnih nasvetov, kako bi sami najbolje rešili to vprašanje in tako najlepše preživeli počitnice.

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 16. junija predaval g. inž. Mirko Peterne: Vaznost ovčereje za narodno gospodarstvo.

Stanovska organizacija JUU iz društev: Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v torek 18. junija t. l. v Novem mestu. Ob 8. uri zborujejo odseki, ob 9. uri pa je skupno zborovanje. — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO javlja svojemu članstvu, da se bo vršilo v soboto, dne 15. t. m. po uradni sreski konferenci zborovanje učiteljskega društva za srez Krško z običajnim dnevnim redom. Volili bomo tudi delegate za skupščini. Po zborovanju bo kratka seja društvenega odbora. — Odbor.

— JUU — SRESKI DRUŠTVI KOZJE IN BREŽICE bosta zborovali dne 15. junija 1935, ob 10. uri v narodni šoli v Kozjem. Dnevni red: 1. Predavanje: a) gospodarsko (JUJ — Brežice); b) zdravstveno (JUJ — Kozje, dr. V. Krasser, ban. zdravnik v Kozjem. 2. Dopisi — skupno ali ločeno — po dogovoru. 3. Predlogi in nasveti za ban. skupščino. 4. Volitev delegatov — ločeno po društvih. 5. Slučajnosti. — Oni tovariši(-ice), ki reflektirajo na obed, naj to javijo vsaj dva dni prej šol. upravitelju Zehrerju v Kozjem. Pridite polnoštevilno! — Odbor.

Poročila:

K ZBOROVANJU OBMEJNEGA UCITELJSKEGA DRUŠTVA V ORMOŽU DNE 25. MAJA.

V Ormožu so dne 25. maja zborovala sreska učiteljska društva Ormož, Čakovec, Prelog, Dolnja Lendava in Murska Sobota. Navzoč je bil tudi predsednik sekcije za savsko banovino tov. Logomerac iz Zagreba, mestni župan g. dr. Hrovat, zastopnik Sokolskega društva in podružnice C. M. D.

Kljub slabemu vremenu se je zborovanje razvilo v mogočno manifestacijo hrvatskega in slovenskega učiteljstva, ki se srečuje pri delu tu na naši najsevernejši meji. Ormož nas je sprejel nad vse častno, z zastavami in godbo, hoteč s tem z nami manifestirati misel, ki nas je privedla k skupnemu zborovanju. Poleg ormoškemu sreskemu društvu, ki se je priključilo našemu zborovanju, posebno njegovemu predsedniku tov. Belšanu, smo hvalečni predvsem g. županu dr. Hrovatu za prisrčen sprejem, pa za njegove krepke in moške besede.

JUU sreska društva Čakovec, Prelog, Dolnja Lendava in Murska Sobota.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ je zborovalo dne 29. maja v Metliki. Udeležilo se je nad 70 od 103 članov društva.

Tajnik je podal svoje izčrпно poročilo, na kar so bili stavljeni od strani odbora skrbno sestavljeni predlogi zborovalcem v odobritev. Med temi predlogi sta najvažnejša: Predlog, ki odklanja s točno in izčrпно utemeljitev predlog tov. Slekana o priv. bolniškem zavarovanju učiteljstva in predlog, da se učiteljstva ne postavljajo za politično-upravne uradnike v času volitev. Učiteljstvo je vse predloge soglasno odobrilo in sprejelo. Kot delegata za ban. in drž. skupščino sta bila izvoljena tov. predsednik in tajnik, kot namestnika pa tov. Špan in Kugler.

Sklepno zborovanje pa se bo vršilo koncem meseca v Semiču. Datum bo naknadno javljen!

Ljubič M., preds. Vilfan M., tajnik.

+ SRESKO DRUŠTVO MARIBOR-MESTO je zborovalo dne 4. aprila in 22. maja t. l. na 1. dekl. narodni šoli v Mariboru. — Prvič je bilo navzočih 47 članov, to je 73%, drugič 45 članov t. j. 70%.

1. Predavanje tov. Hrena in Vranca o stanovsko gospodarskih in socialnih ustanovah se je vršilo v dvogovoru. V 2 uri trajajočem razgovoru sta podala jasno sliko o združništvu sploh, posebno pa o razvoju, pomenu in važnosti naših stanovskih ustanov, ter o njih sedanjem stanju. Društvo sklene predlog, da razširi v tem smislu svoj referat, katerega naj sekcija izda v brošuri za vsakega člana.

Tov. Milica Stupanova je v 1½ urnem predavanju govorila o bistvu posameznih temperamentov in kako je ravnati z otrokom, ki ima ta ali oni temperament. Za njeno samostojno delo dolgoletnega opazovanja je žela najboljši priznanje in odobranje.

Zbor odobrava dopis uprave, katerega je poslala vsem nevlanjenim tovarišem(-icam) z vljudnim povabilom, da naj vstopijo zopet v naše stanovske vrste. — Zbor sklene ponoviti še enkrat ta poziv, ter apelirati na njih stanovsko zavednost in solidarnost. Ta apel je imel precej odziva.

Naše društveno delovanje se reorganizira in se bo delilo v 4 odseke: šolski upravni odsek, stanovsko politični in gospodarski odsek, pedagoški odsek ter odsek za nadaljevalno šolstvo.

V vsak posamezni odsek so se javili člani(-ice).

Bolniško zavarovanje učiteljstva se zaenkrat odkloni vsaj v tej obliki, kakor je predlagano. Sekcija naj se trudi, da dosežemo vsaj one ugodnosti v zavodih, klinikah, kakor je to zakonjeno z uradniškim zakonom in z zakonom o narodnih šolah.

Prispevek za pravnega konzulenta zbor zopet odobri. Pogoji se pošljejo sekciji.

Nadalje se sprejme predlog o namestitvi osn. šolskih učiteljev na obrtno nadaljevalnih šolah.

Na zborovanju dne 22. maja odobri zbor sklep društvene uprave, da se predlaga nadzornika tov. Ivana Tomažiča častnim članom ob priliki njegove upokojitve za njegove zasluge za našo stanovsko organizacijo in za njegovo delo v dobrobit šolstva. Bil je stanovski bорец kot dolgoletni tajnik Zveze slov. štajerskih društev, kot predsednik učiteljskega društva za Ljutomer in za Maribor-mesto, kot član višjega šol. sveta ter slednjič kot sreski šolski nadzornik za srez Maribor-mesto in levi breg. Ne samo na šolskem, temveč tudi na narodno obrambnem polju se je ves čas svojega službovanja udejstvoval kot aktivni član odbora Ciril in Metodove družbe in podružnice, Narodne Odbrane, Sokola, i. dr.

Zbor sklene, da se hoče oficijelno posloviti od tov. nadzornika na izletnem zborovanju pri Sv. Trojici dne 6. junija. Ob tej priliki se mu izroči v znak priznanja diploma.

Tov. predsednik pozdravi novega šol. nadzornika za Maribor-mesto tov. Alta, ki je izšel neposredno iz naših vrst ter mu želi pri njegovem delu mnogo uspehov. Tov. nadzornik se zahvali za pozdrav, poudarja, da je za složno delo potrebno medsebojno zaupanje, odkritosrčnost ter tovarištvo, ki pravilno takšira dolžnost in pravice. Da bo naše delo uspešno je potrebna nadaljnja strokovna izobrazba, vestnost, točnost in marljivost. Zeli, da ne bi bil toliko naš nadzornik, ampak sodelavec, tovariš, prijatelj, svetovalec.

Tov. predsednik je poudarjal, da bo vse učiteljstvo stalo tovarišu nadzorniku gotovo zvesto ob strani, in da bo delalo iz ljubezni do šole, naroda in domovine.

Hočevar, preds. Womer, tajnik.

+ JUJ — SRESKO UCIT. DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je zborovalo 18. maja 1935, pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Udeležba 77%.

Tov. predsednik pozdravi vse navzoče, še posebej tov. nadzornika Ivana Tomažiča.

Zanimivo je bilo predavanje tov. Rogla »o čitanju v delovni šoli s praktičnimi primeri«. Predavanje nam je dalo mnogo novih pobud in vsi smo mu sledili z veliko pažnjo. To je pokazala tudi debata, v katero so posegli tov. Ferline in tov. predsednik.

Ker se je snov izvajala praktično z učeneci osnovne šole, je imelo predavanje še toliko večjo vrednost in uspeh. Za izvajanje mu je vse navzoče učiteljstvo prav hvaležno.

Tov. predsednik se je v kratkih besedah poslovlil od tov. nadzornika, ki odhaja v zasluženi pokoj na lastno prošnjo. Kot nadzornik je nad 10 let deloval v srezu, si pridobil v prvi vrsti učiteljstvo in ljudstvo in dvignil šolstvo na visoko stopnjo. Čeprav je v 60. letu starosti in odhaja v pokoj, se čuti še vedno mladega v duhu današnjih pedagoških načel in si je uprav radi tega pridobil zlasti mlajše učiteljstvo. To je pokazal tov. Ferline, ki se je še posebej poslovlil od njega. Tov. nadzornik se je prav lepo zahvalil za iskrene besede, rekoč, da bo še vedno rad v stiku z učiteljstvom, saj je bila tudi njegova največja uteha priti med narod in učiteljstvo čim pogostje.

Zatem se je prešlo k splošnemu zborovanju po odsekih. Zborovali so: gospodarski, pedagoški, stanovski, odsek za nadaljevalno šolstvo in za javno udejstvovanje. Na način zborovanja se je pokazal uspešen, vendar le v toliko, da se bodo odseki formalno ob vsakokratnem zborovanju in to po potrebi. Na ta način si bo lahko vsak član po zanimanju in potrebi izbral sodelovanje v enem izmed odsekov. Ko so odseki končali svoje delo, so njihovi poročevalci poročali na skupnem zborovanju važne sklepe. Na banovinski in državni skupščini bo društvo zastopal kot delegat tov. predsednik, oziroma podpredsednik.

Predsednik: J. Štuhec. Taj.: Porenta Stane.

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO KRANJ je zborovalo 6. maja v Kranju.

Predsednik tov. Lapajne je pozdravil predvsem člane in članice, ki so nanovo pristopili k društvu. Nato se je v toplih in iskrenih besedah spominal pokojnega tov. Ruša V., ki je bil dolgo vrsto let požrtvovalen, tovariški in objektivni predstojnik učiteljstva kranjskega sreza. Zborovalci so stoji počastili njegov spomin.

Tov. predsednik je tudi poročal, da se je delegacija učiteljstva udeležila sprejema g. bana v Kranju. G. ban je obljubil učiteljstvu vso svojo podporo. Da bi se gotova dejstva ne tolmačila krivo, in v svrhu zavarovanja učiteljstva, je na zborovanju bila sprejeta resolucija, ki jo je predložil tov. predsednik. Ta resolucija bo poslana na pristojno mesto.

Tov. Piškova je predavala o metodičnem pouku Jugoslavije. Uvodoma je navedla nekaj značilnih dejstev, ki naj spremljajo ta pouk. Nato je podala sliko, kako naj se na sodoben način s tem, da učenci kolikor mogoče aktivno sodelujejo, obravnava v nar. šoli Jugoslavija. Na podlagi oblikujoče metode (kulturna geografija) je navedla za zgled učno sliko dunavske banovine.

Predlog glede formiranja odsekov je bil zavrnjen. Pač pa bo društvo posvetilo vso pažnjo pedagoško-didaktičnim vprašanjem (poleg stanovskih zadev), ki naj spremljajo vsa naša zborovanja. Zborovalci so odklonili tudi predlog o obveznem bolniškem zavarovanju za učiteljstvo. Sprejet pa je bil na

predlog tov. Malenškove sklep, da naj sek-
cija še enkrat skuša urediti vprašanje natu-
ralnih stanovanj ob selitvi, ker nas tozadeven
odlok ni zadovoljil.

Za poverjenika za učiteljske gospodarske
institucije je bil izvoljen tov. Rant.
Josip Lapajne, preds. Rupret V., tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARI-
BOR DESNI BREG je zborovalo dne 15. ma-
ja 1935. v Mariboru. Od 111 vpisanih, navzo-
čih 89, t. j. 80%.

Tov. predsednik je po pozdravu dal be-
sedo tov. Lavriču, ki je končal svoj referat
o »življenjski šoli«, katerega je podal na
osnovi dolgoletnih razglabljanj in prakse.
Debata o referatu se bo vršila po hospitaciji
na šoli referenta.

Nato je v referatu: »Moji vtisi ob pre-
gledovanju šol« podal tov. Vranc pregledno
sliko vtisov, ki jih je dobil ob priliki pregle-
dovanja, katero ga je prebralo, da se v pre-
težni večini dela v smislu sodobne pedagogi-
ke, tako glede koncentracije snovi, aktivnosti
dece in medsebojne zveze učencev. Ideal nad-
zorovanja mu je prijateljski obisk, ki naj
prinese dobrohotne nasvete, podporo in po-
moč celotnemu šolskemu delu.

V dialogu sta nam podala tov. Hren in
Vranc v ciklusu: »Učiteljski gospodarski
dan«, nastanek in zgodovinski razvoj združ-
ništva, ter njega ogromni pomen, in podrobno
razpravljal o naših stanovskih gospodarskih
organizacijah, katere smo do sedaj mnogo za-
postavljali, a se jih bomo morali čim tesneje
okleniti, kajti, šele na gospodarsko trdnem
temelju je mogoče uspešno graditi močno
organizacijsko in prosvetno stavbo.

Vsi predavatelji so bili deležni pohvale
zborovalcev.

Po predčitanju važnejših dopisov se je do-
ločil dan izletnega zborovanja na dne 15. ju-
nija 1935. v Sv. Lovrencu na Pohorju.

Petrovič Simon, preds. Šeško Ivan, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJU-
TOMERU je zborovalo 13. aprila v Radencih.
Zbrali smo se v kljub neprijetnemu vre-
menu v precejšnjem številu.

Predsednik, tov. Mavrič, nas je uvodo-
ma informiral o delu in težnjah organizacije;
očrtal obljube prosvetnega ministra, tihoče se
zidave šol, izenačenja disciplinskega postop-
ka učiteljskega z ostalimi uradnimi, popra-
ve krivic učiteljem-vojakom, nastavitve brez-
poselnih in vprašanja učbenikov. — Omenil
je tudi obisk bana dr. Puca v Ljutomeru, ka-
teremu se je poklonila deputacija našega
društva. — Tov. Porekar je sporočil zboru
pozdrave ban. šol. nadz. g. Drnovška, ki se
je baš tega dne mudil v Ljutomeru.

Gospodarski referat tov. Hrena je preči-
tal in komentiral članstvu tov. Ivanjšič. Po
daljši debati se je izvolil 6 članski odbor, ki
ima nalogo razmišljati, kako naj bi se težnje,
delo in dohodki vseh teh naših raznih go-
spodarskih panog centralizirali.

Pri obravnavi dopisov je članstvo skle-
nilo:

1. V polni meri podpiramo resolucijo ma-
riborskega učiteljskega društva, naj ostane
učiteljska šola v Mariboru neokrnjeno ohran-
jena — in dodajamo, naj se vanjo sprejema-
jo tudi absolventi meščanskih šol.

2. Razvrstitev namestitve učiteljskih abi-
turientov naj se nujno ravna po gmočnih raz-
merah počincev. Dalje naj odloča o uči-
teljevih dolžnostih in pravicah samo mero-
dajna oblast po zakonu in naj se lajki ne
vmešavajo v naše zadeve.

3. Učiteljski dom naj bi bil cenejši — in
naj bi sprejemal tudi ženski naraščaj.

4. Ker nas »Učit. tovariš« obvešča o vseh
važnih dogodkih in problemih učiteljskega
stanu odklanjamo obvezno naročitev »Narod-
ne prosvete«.

Zadnje zborovanje bo v juniju.

K. Maurič, preds. M. Klemenčič, taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠKOFJI
LOKI je zborovalo v soboto dne 11. maja v
narodni šoli v Selcah nad Škofjo Loko in je
bila udeležba kljub vsem težkočam kar zado-
voljivo lepa.

Zborovanje je otvoril in vodil društveni
predsednik tov. Vojteh Debeljak, ki je podal
uvodoma obsežno situacijsko poročilo zlasti
iz stanovsko-političnih in šolsko upravnih vi-
dikov. Razmotril se je disciplinski postopek,
pravilnik k zakonu o narodnih šolah, o uči-
teljih ženskih ročnih del, draginjskih dokla-

dah, težkočah, ki se imajo z njimi boriti no-
vinci, monopolizaciji učbenikov, učnih načrtih
in drugo. S posebnim, spontanim navdušenjem
je bil za tem sprejet predlog, da se izrečejo
obema učiteljema, narodnima poslancema tov.
Pleskoviču in Doberški čestitke.

Izčrpno tajniško poročilo tov. Košce je
obsegalo vse okrožnice in gradivo, v kolikor
je bilo aktualno, nato pa je podala poročilo
blagajničarka tov. Anica Terpinova, ki je zla-
sti vabila članstvo, naj svoje obveznosti na-
pram organizaciji redno in sproti poravnava.
Sicer je število zaostankarjev nizko a ven-
dar... V blagajni mora biti red.

Referat o bolniškem zavarovanju učitelj-
stva je izostal zaradi obolevnosti podpredsed-
nika tov. Kokalja, toda učiteljsko je kljub
temu sklepalo o zavarovanju. Do zaključka

pa ni prišlo, ker so si bila mnenja zelo delje-
na in je bilo slednjič vprašanje le preloženo
na drugo zborovanje.

Vzorno predavanje o šolski disciplini je
imel tov. Košca, ki je prikazal vse zmote, ki se
širijo sem in tje pri našem učiteljskem
delu. Grajal je ekstreme in slednjič poudaril,
da je najboljša disciplina prisrčna vez učitelja
z mladino.

Nič manj zanimiva niso bila nato izva-
janja tov. Možeta Franceta, ki je razmotril
uspehe učnega travišča v Selcih. Njegove svo-
jevrstne, a čisto nove misli so žele največji
uspeh in si je ogledalo učiteljsko travišče
tudi na licu mesta.

Z nekaterimi slučajnostmi je bilo zboro-
vanje obiskučeno.
Debeljak Vojteh, preds. Košca Franc, taj.

Inozemsko šolstvo in učiteljsvo

* V Nemčiji je duh nemških šol prenasit-
čen z idejo pangermanstva. V zadnji številki
»Reichszeitung für deutsche Erzieher« piše g.
Herman Diehl, da mora po priključitvi Sarske
delati vsak učitelj na to, da se bo tudi delta
Visle priključila k Nemčiji. V Nemčiji morajo
biti tudi katehetje v »Savezu Socialno-nacio-
nalnih učiteljev«. Z novim odlokom so razpu-
ščenji roditeljski sveti, ustanovljeni 1919 leta.
Odlok ustanavlja mesto njih »Schulgemeinde«,
katerih člani so učitelji, starši in delegati
hitlerjevske mladine. Šolski upravitelj je
uradni predsednik in si izbira 5 članski svet
»Jugendwelter« nazvan.

* V Pragi se bo vršila od 1. do 8. jul. t. l.
II. celotedska počitniška konferenca mlade-
ga učiteljsva v Pragi. K referatom so se pri-
javili tudi minister dr. Beneš (Delo za mir in
čehoslovaško prizadevanje za svetovno sode-
lovanje), prof. dr. J. Kozak (Razmerje verstva
in cerkve do demokracije in socialnega vpra-
šanja), docent dr. J. L. Fischer (Naš naciona-
lizem in socialno vprašanje), poslanec dr. Ja-
roslav Stránský (Svetovni in domači politični
pregled). Informacije se dobe na naslov: Svaz
uč. čl. v Prahe VI. Vratislavova ul. č. 8.

* V Norveški so učiti. uvideli težak nolo-
žaj države in sami pristali na 2—4% znižano
plačo. Kdor se je protivil je zgubil vso plačo.

* V Španiji je odkazala vlada v l. 1933./34.
za 4000 novih postavljenj 4 milijone pezet.
Koncem preteklega leta je postavila 10 novih
zgradb s 122 oddelki in učilnicami. Španski
parlament je nakazal 28 milijonov pezet za
šolsko reformo.

* V Litvi je bilo v preteklem šol. letu
2836 šol s 7855 učitelji in 301.398 učenci. Števi-
lo šol in učencev raste od leta do leta. V letu
1932./33. je bilo 2794 šol in 7626 učiteljev. Na
tisoč prebivalcev je prišlo v letu 1931./32. 117
učencev, v naslednjem letu 121, a v letu
1933./34. 123. Visoki šoli sta dve: Univerza
Vitolda Velikega in poljedelska akademija v
Dantovi. Na univerzi je bilo v letnem seme-
stru 4277 studentov (3051 moških, 1226 že-
nskkih). Srednjih šol je 55 s 994 učitelji in 15.433
dijaki. Učiteljskih šol je 9 z 962 kandidatoma.

* V Belgiji sta dve vrsti sred. šol: sred-
nja šola (ecoles moyennes) in višja srednja
šola (athénées royaux); zato se deli izobra-
ba učiteljsva v dve stopnji. Učitelji srednjih
šol I. stopnje se izobražujejo v srednješolskih
učiteljskih zavodih. V ta zavod imajo dostop
kandidati (-nje), ki so dovršili 18 let in ma-
turo na srednji šoli. Studij traja 2 leti in se
deli v tri oddelke: literarni, jezikovni in ma-
tematično-narodnoslovni. Od 34 teden. učnih
ur je sedem odmerjenih pedagogiki (4 teorije
in 3 prakse). Za višjo srednjo šolo se izobra-
zuje učiteljsvo na univerzi. Pravico do pouč-
evanja jim daje t. zv. agregacija iz filozofije,
literature in prirodnih ved. Ta studij traja
5 let in obsega eksperimentalno pedagogiko,
metodiko izbranih predmetov, praktično ve-
žbanje. Diplome, ki dovoljujejo poučevanje v
omenjenih zavodih so štiri: za poučevanje
zgodovine in literature za prirodne in ma-
tematične vede, za germanistične vede in za
pedagoške vede. Pri tem izpitu se mora izka-
zati vsak z diplomom, ki ga opravičuje do po-
učevanja na I. stopnji. Od bodočih profesor-
jev pedagogike se zahteva vsaj osemletna
praksa v osnovni ali srednji šoli I. stopnje.

* »Osrednja vzgoja« na deželi v Angliji.
V Angliji so ustanovili tako imenovane
»osrednje šole«, katere obiskujejo otroci iz
daljne in bližnje okolice in to popolnoma
brezplačno. Ena izmed najbolj znanih šol te
vrste je v Alord-u v grofiji Lincolnshire.
Alord je mesto z 2000 prebivalci, toda šola
je ena najboljših te vrste v vsej deželi. 500
otrok obiskuje to šolo. Osem omnibusev
oskrbuje prevoz šolarjev brezplačno v raz-
dalji do 10 km. Pouk je posebno praktičen.
Razen navadnih predmetov se uče dečki tudi
tesarstva v tesarski delavnici (po 3 ure na te-
den), dve uri na teden pa se praktično ude-
stvujejo na vrtu. Deklice pa se uče kuhanja
in šivanja. Ko dovrše šolarji enajsto leto, se
uče znanosti — kemije, fizike in biologije,
posebno z ozirom na poljedelstvo. Imajo do-
bro opremljeno delavnico, kjer delajo razne
poljedelske poskuse. V delavnici imajo tudi
sobo za filmske predstave. Filme jim brez-
plačno izposojuje »Kraljevski inštitut« v Lon-
donu. Da ni šola brez radia, je umevno, saj
imajo angleške radiopostaje za šole vsak dan
kaj na programu. — Ta šola uživa poseben
sloves glede prehranjevanja otrok. Za 2 pe-
nija (okrog 3 Din v naši valuti) dobe otroci
dobro kosilo (sestoječe iz mesa, zelenjave,
mlečnih jedi in sadja). 250—300 otrok kosi
dnevno v šoli, in kar je najbolj zanimivo,
skoraj vse delo opravljajo deklice same. Zato
določijo vsak dan 12 deklic.

Šolstvo v Turčiji

Ko je bila leta 1923. proglašena Turčija za
republiko z Mustafom Kemalom kot preziden-
tom na čelu, je proglasila vlada za najnujnejši
program dvig kulturnega nivoja turškega
prebivalstva. To naj bi dosegla z ljudskimi tečajji
in z reformo svojega šolstva, ki je bilo pod
prejšnjim režimom močno zapostavljeno. Tur-
ška vlada je posvetila temu programu vso
skrb in pozornost ter je dosegla velike uspehe.

ORGANIZACIJA ŠOLSTVA V LETIH 1923 do 1934.

Společka je posvetila vso pozornost izda-
janju osnovnih šolskih zakonov in ukinitvi
dotedanjega šolskega stanja. Organizacija je
bila sledeča:

Materinske šole: Po anketi, razglašeni v
letu 1924. so bile te šole organizirane po vzor-
cu ostalih evropskih držav še posebej po Fröb-
lovih otroških vrtcih. Vanje imajo dostop
otroci 4 leta stari, brez razlike na spol. So
brez plače in jih vzdržuje država. Vlada je
sama dala vzgojiti v posebnih tečajjih vzgoji-
teljice, za katere pa je pozneje ustanovila po-
sebnne zavode namenjene izključno za izobra-
zevanje učiteljic za materinske šole.

Osnovne šole (Silmektepler). V stari Tur-
čiji so bile osnovne šole deloma pet- deloma
šestrazredne in jih je bilo razmeroma malo.
(4894 šol z 336.061 učencem v 1923 letu.)
Uprava teh šol je bila poverjena raznim činite-
ljem: ministrstvu šol, ministrstvu verstva, tu-
jim šolam etc. Turška vlada je začela svojo
reformno delavnost s tem, da je z zakonom
3. marca 1924. izenačila večino teh šol in jih
podredila ministrstvu šol. Poučevanje na os-
novnih šolah je proglasila za brezplačno in je
končno z zakonom od 23. marca 1931. izdala

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene
občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
Izpravljen optik
Ljubljana, Stari trg 6

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre,
toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-
aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine
in srebrnine. Ceniki brezplačno.

**KDOR OGLAŠUJE
TA NAPREDUJE!**

ZNIZANE CENE

dvokoles, otroških, igračnih, invalid-
skih vozičkov, prevoznih tričkljev,
motorjev, živalnih strojev. Ceniki franko. »TRIBUNA« F. BATJEL,
tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska 4

Novosti na knjižnem trgu

Fr. Ramovš, Historična gramatika sloven-
skega jezika. VII. knjiga. Dialekti. V založbi
Učiteljske tiskarne v Ljubljani. 8. str. I do
XXXII., 1 do 206 (en zemljevidni črtež.). —
Cena 290 Din.

Avtor tega monumentalnega dela o slo-
venskem jeziku je že pred leti objavil dia-
lektološko karto, kjer so bila ozemlja posa-
meznih dialektov z barvanimi ploskvami iz-
ražena. V ti knjigi pa je zbral vsa tista jezi-
kovna dejstva, ki so značilna za dialekte,
bodisi da so samo njihova razvojna lastnina,
bodisi da je njihov značaj tak, da izraža po-
sebnost sorodstveno stopnjo. V uvodu govori
o tem, kaj si imamo pod izrazom »dialekt«
predstavljati in kaj je jezikoslovje doslej ve-
delo o slovenskih dialektih. V posebnem po-
glavju zariše potem meje osnovnih sedem dia-
lektičnih plasti, ki so se tekom enega tisoč-
letja razgibale v današnje število dialektov
in govorov, ki jih ne šteje nič manj kot 39.
Vsak dialekt je karakteriziran po svojih naj-
tipičnejših pojavih, sproti so podane tudi
zveze med posameznimi dialekti. Poglavja
spremljajo tudi razmotrivanja o naselitvi Slo-
vencev v Alpah in prometne razmere na slo-
venski zemlji, ki so posredovale razvoj posa-
meznih jezikovnih pojavov. Navedena dej-
stva so z novim in bogatim jezikovnim gra-
divom, ki ga je avtor dve desetletji po vsi
slovenski zemlji zbiral, podprta in vsaka sku-
pina ima na koncu še seznam virov iz litera-
ture, ki je bila pri sestavi uporabljena. Knji-
go zaključuje stvarno in besedno kazalo, ki
pomagata bralcu hitro najti pouk tudi o ka-
kem posameznem pojavu in o razmerju nje-
govem do kakšnega pojava v drugih dialek-
tih. Bogatost in novost gradiva, kritično in
moderno gledanje na jezikovno življenje in
prvi sistematično obravnavana dialektizacija
slovenskega jezika dajejo knjigi poseben po-
men in važnost; s to knjigo so Slovenci zopet
enkrat pokazali svojo žilavo delavnost in si
pridobili uspeh, kakršnega drugi Slovani na
tem polju še niso dosegli.

—k Barje, spominska knjižica, izdala Na-
rodna šola Ljubljana-Barje, ki obhaja letos
razne jubileje. Minulo je dobrih 100 let, ko
so se prvi Barjani naselili na ona mesta, kjer
so nekaj živeli mostiščarji v svojih stavbah
na koleh. To dobo opisuje znanstvenik dr.
Anton Melj v brošuri z zgoraj omenjenim
naslovom, barjansko učiteljsvo pa opisuje
kulturne, gospodarske, socialne in druge raz-
mere od početka do danes. Pesnik Ivo Peruzzi
je za brošuro napisal in opisal barjanske
prigode, pesmico pa je uglasbil tovariš ravnatelj
F. Juvanec. Knjižica bo dobro služila
pri domoznanskem pouku, zato jo priporočam.

Pelikan RADIRKA

ZA NAVADNE
KOPIRNE
IN BARVNE
SVINČNIKE

GÜNTHER WAGNER k. d.,

Zagreb — Poštni predal št. 94

Novo! Slike z Jadrana

velikost 42x52 cm. Slike so v bakrotisku (po fotografijah),
katerim je priložen kratek popis

1. Baika na otoku Krku
2. Mesto Rab na otoku Krku
3. Slapovi Krke pri Skradinu
4. Šibenik
5. Pogled na Trogir z otoka Ciova
6. Pogled na Split
7. Dubrovnik
8. Pogled na Kotorški zaliv z Lovčena

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenci s platnenim
robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne
slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

Knjigarni »Učiteljske tiskarne«
v Ljubljani in podružnica v Mariboru